

1. asda kip e mspewar xi: on kinza ban
2. minvint of kamarsat (dit vroeger weinig gebruikt)
stabluma gongi:ts
3. te.gaswar (d) of spinaza ale.na(ma: me (Lobith)
of mi (Spijk) masinas - of masinas
4. spa.ja (L.) of spa.ja (J.) izantastax wa:rak (L.)
of wa:rak (J.) // daskwat wa:rak //
5. updi:bos:et kre:gara versximolt bro:s:et // tis
hartstik versximolt //
6. dat, man hedansplinta: indavina:
7. dasxipar lekta da lipanaf
8. indifabrik isniks ta:x: on // stins:vra =
steenfabrieken
9. humhi: * minkintja - ook humgijishi: * kintja
10. (meestal naam cafehouder gebezigd) giranzis fi:
glazabli: - meer pce:ds - gler.skr // tizan he:tan
ba:s (L.) - of b.s (J.) // dumur zgleska li: //
11. brengns izefkas tue. i kilos morelaty.s
// morelastry.k //
12. za:hebame (L.) - of mi (J.) sinve. ira drilte: win
upxadrunkha - of upxamak // anfleswin // viftin-
fiftax //
13. hi:j dre:igdamin medanknjal (medanknjal
in Spijk) - of hij walmi medanknjal slo:n
14. ikhesinkne.i gazi: on (ook kne:i - meer. kne:ja
ook knijps).
15. vastano.vant wo:r nif. mi: gahs:wa - of gari:t
(vroeger vastalo.vant) - ook an vastano.vant wa:
ni:f. el mi: gahs: on
16. iksci - of bin blij da kini methoeli met si:go. on
17. ikhetex ni: xedc: on hph. or m.s.t
18. wi:het xedc: on - dengnr dendr.a.nkm (n)
19. spin - spinawepa - spinaja.gz
20. pet - moets - ban - bano.uwt (bv. bijziekte) - --
we:i (i-elementzwak) - padestu:l - an haex - kikkors
(jongens spreken van kikkors meer. kikkorsa) -
spanavf. grol (vooral de bruine), tegenwoordig vlinder
(op Spijk zijn alle vlinders spanavf. grol)
21. denke:el denmik da he:ls we:alt ontfa:xtor
// hij msk is leg.lijd //
22. ik salow kre:la:es xe:va (krala zijn grote kraalen)
23. Ei:yolant latfp:el c.unwasxe:pf - of bô:ta slo:z:pr
24. hij ixanke.or gobe:ta // ambe:at // hij hemin
alenke:or ta grazia gahat = te pakken gehad //
25. gifmin twe. i bre:ja ste:mo - bre:ja - dan bre:sta
26. dastambel: stekta: nime:or (L.) of stekta:
nime:or (J.).
27. denke:el hedante. va azanprins - of asxat
in franskrik
28. ly. sife: isni indonher. mal gabler. va
29. dasxos: el kinder - of xos:oblla.gazinmeto
me:sta: ncdaze. dgewe:s // xos:oblla.gaz in Spijk //
30. ikantoxni kuma vardoek klo:z:xi - of: bin
// iksci:klo:z://
31. da ber. sta - of kuj odrayka - of zy.pz grax lenzo:tmel
// wa:ta: in Lobith - wa:ta: in Spijk //
32. hij hanig on we:reka (L.) - wa:reka (J.) hij
het puindakte: l // indakap - indamby. k //
33. stekixanste:el indom besm // dom besm
y. tste:ka = het ergoed van nemen als vader en moeder
niet thuis zijn //
34. ne. j - metakegals wo:r nime: gospelt // spf.ell
35. he. j - ikhedos. waltwe. i ke:or gmu:pr
36. denpe: r isnirip da: r zitnagon wita:pit in
37. zazi:n nart la:t. nt (- bouwland) - da:we:i - het weiland
(Velt niet gebruikt, alleen in voethalveld)
38. xah edamers xahalata txe:lt uptama: ?a // tis
fz:t - fz:t amet = wegemeel //
39. hij zalot nos:it fe: xalpa
40. zista helfan da melokwit (zoom niet gebruikt)
41. doman matsu:ru: uwbax:e.zoma // madat wif
bax:e.zoma - wif voor de grond gebruikt of ook om
minachting uit te drukken //
42. indasxeldz zwema isxavz:elak // indari:n (J.) -
indarin (L.)

43. hij he ^{ff}pra^{z̥s}- of fōl indamul (platter) /indati/ & da pa.tā^t ze. /daden zo'n live n̄e.ər volmaaks
 sta.u.tekis
44. wijs mataor dahelofanhebr en gili dr
 a.ndrahelef
45. heloptabet is uplep.^{z̥s}
46. o.n̄ametsala.[?] is over asmodar (=dik)- of
 aspek(=vul)
47. xərinontsprin̄a witfersta kamp //onwedingsyap//
48. dan toe. ^hnda^t xaldambos[?] m̄i, n̄ta (er zijn
bijna geen vruchtbomen in Loliūt)
49. makkerzat ra.m mā^t is dix (ra.m = ruiten met
hazzen) - of makers da blinds - of da finstas
(houten luiken buiten) is dix
50. tbaqintaljo vñr da vruxm̄s - da hoo.[?]xm̄s -
 tlof
51. spre.i- kika^tdril- va^tspre.i-jo (= bedopniciu op-
maken bv. dat van een ziekte) - y.tspre.i-jo- --
 y.tbre.i-ja- kl̄t. ma^t - mistroe.ja- en botoram
 sme.ra (en botoram = een plak - en dat vld da botoram =
treee plakken)
52. di r̄o. u het h̄ph. aflo.taknips
53. tñr va.da^t (L.) of vo.da^t (S.) hedam resjo.^z
 nasxō.əl latagc.ən
54. ik hedam offero. ja rm̄ola.t ne. vanst wa.tā^t
 (L.) tøgan - of vptolōs.əpa //tafitsa/
55. gri.zamo.la zija nifol hi:^t indabyt
56. koelsa pata zini fwert //a.əda - er^tda//
57. da s̄x̄i.əta^t ste.t - of stit bij dan.v̄a - b̄ij
 danher.^t
58. imai.t - of me^t (het eerste het meest) ix̄tnox̄to
 kɔ.lt rm̄taktsa (aktsa was een soort slagbal spelen,
het gebeurt niet meer)
59. di - of. olen ke.^t gaf xu.t le^t vijnjan̄i
60. hij truket pe^t ondstart (pe^t is meew,
 pe^t is het verkleinwoord)
61. tu- of. inolitit kwamagili hi:^t ida^t jo.^t nadr
 ke.zomas
62. da pa.tā^t ze. /daden zo'n live n̄e.ər volmaaks
63. ḡij zag miswe l̄ma^t ḡare. i min nsks
64. da zw̄a.lowa (L.) - of zw̄.lowa (S.) zilawegs. "w
 tra.xkuma
65. goj vanda. x nika.^tta (L.) - nika.^tta (S.)
66. t̄.ta xeli okso gra.x k̄e.əs
67. xin mōs.^tta^t (L.) - of stōs.^tm̄fits (S.) is kapet -
 hij zit pas indamda^t //mo'ta^t = boot die door
een motor wordt voort bewogen //
68. t̄.ta w̄.zaman (P) - wa.zaman (S.) da xawes
 entran xaxtans.vant
69. da ke.alja - of jinska - of menka t̄pupblōs.kavy:t
70. do.r̄ xitan ba^ts oth ba.s indahar //gaba, p̄ta-
 in verwensing ba.zama^t - z wel gerold //
71. ikw̄ol da kambrif kre^tx //x̄ta postar al gawes //
72. ikhe pe.in ontha^t //tha^t dy minze.ə^t //
 //hij het ont ha^t //
73. mit e.əgwizraminsa hankni 1mḡ.ən
74. na s̄x̄ftit spanawat pe^t (L.) - of. pe^t (S.)
 vñr - of in danjaka^t
75. ikhebam bitja - of. bitja (L.) - bitja (S.) kō.ərs
 vanvan me.ə af
76. da zō.ən vanda könig xrokolda.t xawes
 //da juv van ieder ander //
77. witja ḡinkarma. ka^tta wō. n̄a - am bō.^tx
78. di r̄o.əxa hebə lajo dæ^tns
79. ikxølaftor ḡintalvan, ḡen rak - klap - mitor
 pes van // m̄wō.^trt //
80. thintja was dō.^tt vñdarat km̄ad̄.əpa - of dō.^tpa
81. xinō.əga en xinō.əra lo.^təpa //lytadap = uit de
dopen (kijken) //
82. tde.əja is medan (P) - midan (S) mā. ntja na^t
 t̄ḡs xoḡ.ən ambrambé.za ta pliko
83. do^t ix̄transportal y.tale.^t
84. walets denke.əl an kelup - hei kre.^tstal schreeuwde
 //m̄mullos is plat //
85. deminsa xaxtansks anders askeltengu:t //hij
 w̄te.əgsni huzik tati is //heba en ho.uwall
 //min barit //

86. han mant is drphi. ²X fandandors
87. denwex lyp krum - tizannmweX ds. hen
(voor weX meestal dijk gezegd - uptandijk go.n
spfels = op de weg gaan spelen. obbe wegen waren
vroeger dijken in Lolith).
88. ikx farda kle. na jy anterwmal // anterwmaltsj
of tewmaltsj voor koekjes //
89. dembok is kopst xago. ²n - hij hedankars
ingesluk
90. xinlitja - of dph. ntja waskort mar²gu:t
91. indasxim ixatst besta
92. ansxatst moxut koenam. ²s
93. xy. k min huet is
94. ikwitni wsknm mo xy. kr
95. mka. ldr heldst is xut fr²t bi: ²r
96. ikmosselstu:t drinxka rumentasta. zaka
97. ikmosselstu:t fu: indastal kroeo
98. minby: ²r was myj
99. damelakbu: ²r medar en he. le. nt farg. ²on
//damelakbu: ²r mi kan = maakt een //
100. di ka²namelak is d1nenzu: ²r sty. tindar
metarX
101. wij zwra denpt inang: ²r kinavla - of
volma. ho
102. da² vil niks vram. i. ntame. zaka (L) - ma. zaka
(S) //vram ts rega|| - a) hij is persi. s - b)
da stekam nogal persi. s
103. hij klm no. ²Lemany. ta la. t (L) - L. t (S).
||hij is albit uptit||
104. i nitaliya zinvy: rope. ²janda ba. zaga - spifja -
overgeven. Platter zijn: kotsa - no. meto - bra. ka
105. d1ra²f. xij ds. ²r up to do. ws
106. im b6. ²m hebzaanstik fandabrxava. ra (S).
Xava. ra (S) //in het wa - a. rdt - pandera//
107. gamedis nu. ons foels kumati: ko //kum onsfala
is bakika//
108. hij is fan lp. ²r vagakumr midangujeknep
folge. lt
109. den dph. ²r is fan by: kmolt xemak //ambly: ²k//
110. angatrs. "wda vrs. uw moeknanz. ja //iemand
da dph. ²r y. tnæ. ja = de deur uitgroeien //
111. ik hethi. ²r græs xæ. it mar tuas xingut ss. ²t
112. dembro. uwæ. ²r ze. it datnox tædy. r is amta bo. "wo
113. barka - ik bark. gj bark - hij bark - bark hiz -
wij barka - ik barka - gj barka - hij barka -
wij barka - wij hebba ²r
114. bija - ek bij - gj bij. j - hij bi:t - wij bija -
bijja woj - ik bo. ²j - ik he gabs. ²j - bo. ²j zili ok
115. tizankle. na mar² hiz is fe:in //tis finakes.
in fin pjkø gezegd van een kind //
116. gækant hu: r e. ²ijs² krigs up tama: rt
117. hij hexæ. it dat. ominalde. yks
118. dame. it ze. i dati en dat hij galik ha
119. olar wa. ra ve. ²f pre. ²za //ta pria||
120. ondar dene. ik lig a vph. ²le. ²i hals (tweede element
van e. i zwak)
121. twa. ta² (L) - twa. ta² (S) zalda. lak gank. ka -
thoka
122. tba. ²i isnoxry: n - tisnox mar² pas xamæ. it
123. majane. smakaz hi: ²r medan - of mendja²r
vanane. i
124. da boempko - of bph. mpha zaldz. ²r mulak kinn
grujs //korni = bijna niet - slæx = slecht //
//dwisnoks = daar wast niet //
125. depe. t6. ²r he gujewin
126. oncs. lda hy. s is afxabar. nt
127. da melakspoc. jt ylænæ. ²ja = vanda kuj
128. da k1st² ²la. jt - en kry. s - twe kry. zo
129. da bph. m vanda krijiwa ty. gædp. ²r undar
txewix
130. da twe. ²i musfa kwama no. ty. tæ //da. tsu's zelden gebru||
131. za hebenam blonten bl. uw gæla. go
132. da ss. ws en sy. is samlitjadan - fls. w //ss. ws
is botersaus - sy. is vleessaus||
133. da sne. i - ook sne. ²i le. ²i dik

134. tixane. "waxhe. it xale. j dako, w gazi: n he
/m he. o lo tit // ingine. "waxhe. it //
135. ni. "wpōs. t woet now m he. lanjastat
136. du:n - ik dusst - gj dusst - hij dy. dot - wij
du.nat - gili dunst - zili dunst - ik dejst - gj
dejst - hij de.jat - wij de.jonst - gili dejst -
zili dejst - ole. fiktat - de.j h i jat mo -
de.ja zili st ma
137. dī. opa - dō. op kle. et - dō. pfont - da sels. tr
138. ds - hij ds - hij ds - he. i he xads

139. binda - ik bint - gj bint - hij bint - wij binda -
gili bint - of binda - zili binda - bint hij - bint
hij - ik hexabondo
140. Locale Landmaten: m ruf = $\approx 4 \text{ m}^2$ - ambanda -
of. braenda = 100 ruf = 1 ha
141. Locale Waternamen: da ri: n (Sp.) - dari n (L) = de Rijn -
da ws. l = de Waal - dan bilant - het Rijlands kanaal -
dan old rrin = de Oude Rijn (bij hoog water loopt deze
vol, waardoor Lobith geïsoleerd komt te liggen) -
da wilt - da vlnxha. va

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is : tlo. bit

De inwoners heten: da lobitsa mens

Geen bijnaam bekend.

oantal inwoners op 1 jan. 1952 : ± 3500 inwoners - hoort tot de gemeente Herwen en Hardt.

Spijk (ten zuiden van Lobith gelegen) heeft ± 1100 inv. Spijk is 20 jaar geleden een zelfstandige parochie geworden met eigen kerk en school, daarvoor hoorde het tot Lobith.

Taaltoestand. De voornaamste gedeelten zijn : los. bit - ts l ka. mo (vlak aan de Rijn gelegen, hier worden de Rijnscheepen ingeklaard) - spijk

Er zijn verschillen tussen het dialect van Lobith en Spijk. Wanneer dit in de zinnen uitkomt, is dit aangegeven.

Einddelen van bestaan : 70% van de bevolking bestaat uit steenfabrikkarbeiders, 20% kan gerekend worden tot de middenstand - 10% beoefent de landbouw. Er zijn steenfabrieken en er is een scheepswerf.

Zegslieden. 1. Hendrikus Johannes Geurts; 23 j.; geb. in Lobith; ambtenaar op gemeentesecretarie; heeft altijd in Lobith gewoond; V. van Lobith, M. van Beek bij 's Heren Berg; spreekt in Lobith dialect.

2. Louis Johannes Publickhuysen; 33 j.; geb. in Lobith; ambtenaar op gemeentesecretarie; heeft altijd in Lobith gewoond; V. en M. van Lobith; spreekt in Lobith dialect.

3. George Gerardus Theodorus Cornielje; 33 j.; geb. in het Spijk (zijn familie woont er nog) - V. van Spijk, M. van Gaanderen bij Doetinchem; spreekt thuis dialect.